

ເອກະລັກຂອງຊົນເຜົ່າ ຸ ຫ້າ

2015

ຈັດພິມໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ຮ່ວມກັບ: CLICK

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ: SDC

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Embassy of Switzerland

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

ຄໍາເຫັນ ຂອງຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ປະເທດລາວ ເປັນປະເທດທີ່ນ້ອຍ, ເນື້ອທີ່ບໍ່ກວ້າງຂວາງແຕ່ກໍອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມໂດຍສະເພາະແມ່ນຫຼາກຫຼາຍສີສັນຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າ. ຊຶ່ງເປັນສິ່ງເອກອ້າງທະນົງໃຈ ຂອງປວງຊົນລາວ ແລະ ເປັນທີ່ດຶງດູດເອົານັກທ່ອງທ່ຽວໃນທົ່ວໂລກຫຼາຍລ້ານຄົນເຂົ້າມາຮຽນຮູ້ວັດທະນະທຳດັ່ງກ່າວ ໃນແຕ່ລະປີ. ດັ່ງທີ່, ທ່ານ ປະທານ ໄກສອນ ພົມວິຫານ, ຜູ້ນຳທີ່ເຄົາລົບຮັກຂອງປວງຊົນລາວທັງຊາດໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນວ່າ: “ປະເທດລາວເຮົາມີວົງຄະນາຍາດລວມອັນປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຊົນເຜົ່າ”. ໃນຫຼາຍຊົນເຜົ່າກໍມີຫຼາຍດ້ານທີ່ດີປຽບເໝືອນດັ່ງດອກໄມ້ນາໆພັນທີ່ພວມເບິ່ງບານໃນສວນອຸທະຍານອັນພາໃຫ້ມີຫຼາຍຮູບຫຼາຍສີສັນ ແລະ ສົ່ງກິນຫອມຫວນ.

ສະນັ້ນ, ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດຮ່ວມກັບ ວິສະຫະກິດ CLICK I4 Dev ໂດຍ: ສະໜັບສະໜູນຈາກສະຖານທູດ ສະວິດສະແລັ່ນ (SDC), ຈຶ່ງໄດ້ຮຽບຮຽງ ແລະ ຈັດພິມປຶ້ມກ່ຽວກັບຊົນເຜົ່າ ທີ່ ຄົ້ນໃໝ່ໂດຍແຍກຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າຢູ່ ສປປ ລາວ ໃນເມື່ອກ່ອນ. ເພື່ອເຜີຍແຜ່ໃຫ້ສັງຄົມໄດ້ເຂົ້າໃຈຮີດຄອງປະເພນີອັນເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ທີ່ ໃນ ສປປ ລາວ. ປຶ້ມນ້ອຍຫົວນີ້ແມ່ນບັນລະຍາຍກ່ຽວກັບເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ທີ່ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ: ຊື່ເອີ້ນ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພົນລະເມືອງ, ການນຸ່ງຫົ່ມ, ການກິນຢູ່, ການຕັ້ງພູມລຳເນົາ ແລະ ບາງປະເພນີ.

ແຕ່ເນື່ອງຈາກ, ການຮຽບຮຽງເນື້ອໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນທີ່ມີແລ້ວ, ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຂໍ້ຈຳກັດ, ຄວາມຊັດເຈນ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານຂໍ້ມູນພໍສົມຄວນ, ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າປຶ້ມດັ່ງກ່າວຈະເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ສັງຄົມໃນການເຂົ້າໃຈໄດ້ເອກະລັກອັນສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ທີ່ ໃນ ສປປ ລາວ ບໍ່ຫຼາຍກໍໜ້ອຍ ແລະ ຈະເປັນພື້ນຖານຕື່ມກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄວ້າຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ນຳເອົາຂໍ້ມູນໃໝ່ມາປັບປຸງໃຫ້ມີເນື້ອໃນອຸດົມສົມບູນເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ

ທ່ານສາມາດດາວໂຫຼດເອົາເນື້ອໃນປຶ້ມ ດັ່ງກ່າວໄດ້ທີ່ເວັບໄຊ :

www.doe-lfnc.org ຫຼື ຕິດຕໍ່ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມມາຍັງ ກົມຊົນເຜົ່າ

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

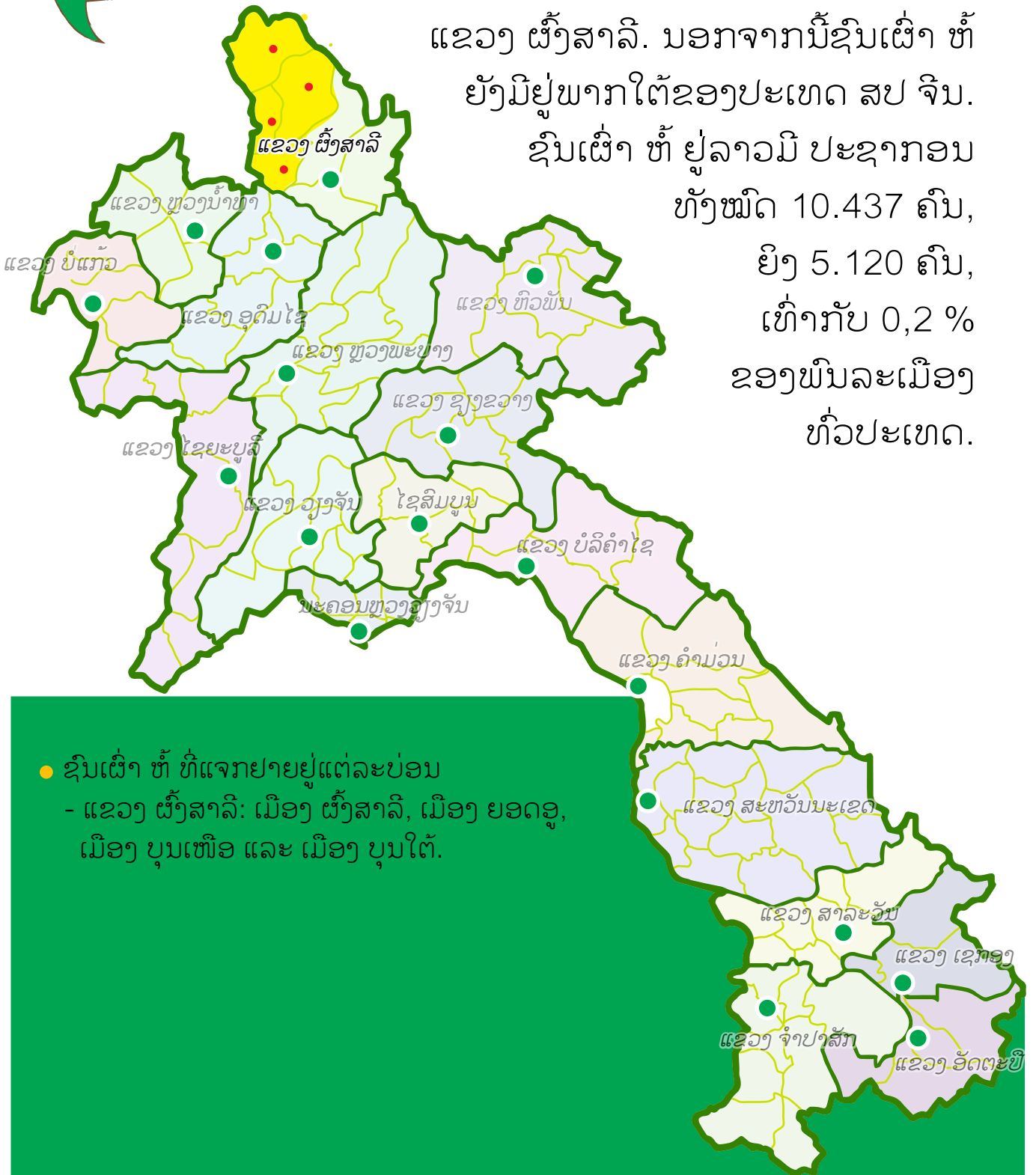
ທີ່ເບີໂທ: 021 218965, Email : ethnic123lfnc@gmail.com

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ.....2015

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ
ຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ

ແຜນທີ່ການແຈກ
ຢາຍຟົນລະເມືອງ

ປັດຈຸບັນຊົນເຜົ່າ ຫໍ້ ຕັ້ງຖິ່ນຖານ
ແລະ ດຳລົງຊີວິດຢູ່ບັນດາແຂວງພາກ
ເໜືອຂອງລາວເຮົາ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ
ແຂວງ ຜົ້ງສາລີ. ນອກຈາກນີ້ຊົນເຜົ່າ ຫໍ້
ຍັງມີຢູ່ພາກໃຕ້ຂອງປະເທດ ສປ ຈີນ.
ຊົນເຜົ່າ ຫໍ້ ຢູ່ລາວມີ ປະຊາກອນ
ທັງໝົດ 10.437 ຄົນ,
ຍິງ 5.120 ຄົນ,
ເທົ່າກັບ 0,2 %
ຂອງພົນລະເມືອງ
ທົ່ວປະເທດ.

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ ແລະ ຊື່ເອີ້ນ

ຊົນເຜົ່າ ທີ່ ແມ່ນຊົນເຜົ່າໜຶ່ງທີ່ມີກຳເຄົ້າເຫງົ້າກໍ, ກໍຄືຕົ້ນກຳເນີດມາຈາກປະເທດ ຈີນ. ເຂົາເຈົ້າໄດ້ອົບພະຍົບ ແລະ ເຄື່ອນຍ້າຍມາຢູ່ພາກເໜືອຂອງລາວເຮົາ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ແຂວງຜົ້ງສາລີ ໃນທ້າຍສະຕະວັດທີ XIX.

ຊົນເຜົ່າ ທີ່ ເອີ້ນຕົນເອງວ່າ: “ຫໍ້” ຊົນເຜົ່າອື່ນເອີ້ນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າກໍແມ່ນ “ຫໍ້”, ແລະ ຊື່ທີ່ເຂົາເຈົ້າມັກ ແລະ ນຳໃຊ້ໃນທາງລັດຖະການກໍແມ່ນຊົນເຜົ່າ ຫໍ້.

ອາຊີບຂອງຊົນເຜົ່າ ຫໍ້

ຊົນເຜົ່າ ຫໍ້ ປະກອບອາຊີບຕົ້ນຕໍດ້ວຍການເຮັດໄຮ່ປູກເຂົ້າຈ້າວ, ນອກຈາກນີ້ແລ້ວເຂົາເຈົ້າກໍຍັງເຮັດສວນປູກພືດຜັກຕ່າງໆ ແລະ ມີປະສົບການໃນການເຮັດໄຮ່ ແບບປະສົມປະສານ ຕາມແຕ່ລະໄລຍະຂອງລະດູການຜະລິດ.

ການລ້ຽງສັດກໍເປັນອາຊີບສຳຮອງທີ່ຊົນເຜົ່ານີ້ນິຍົມກັນ ຊຶ່ງໄດ້ແກ່ ການລ້ຽງງົວ, ຄວາຍ ເພື່ອໃຊ້ເປັນແຮງງານລາກແກ່, ສ່ວນສັດປະເພດໝູ ແລະ ສັດປີກ ຕ່າງໆກໍນິຍົມລ້ຽງເຊັ່ນກັນ, ເພື່ອເຮັດພິທີກຳຕ່າງໆ ແລະ ເຂົາເຈົ້າມັກຈະເອົາຜົນຜະລິດກໍຄືສັດລ້ຽງໄປຂາຍ ແລະ ແລກປ່ຽນສິ່ງຂອງອື່ນໆ ທີ່ຈຳເປັນໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນ ເຊັ່ນ: ເກືອ, ແປ້ງນົວ, ນ້ຳຕານ, ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ...

ສຳລັບ ວຽກງານດ້ານ ຫັດຖະກຳເປັນຕົ້ນແມ່ນການຫຍິບ
ປັກຖັກແສ່ວ ແລະ ການຈັກສານ ຕ່າງໆຂອງຊົນເຜົ່າ ທີ່ ແມ່ນເປັນ
ທີ່ຮູ້ຈັກດີມາແຕ່ບູຮານນະການ.

ພາບໂດຍ: ກິມຊິນເຜົ່າ

ທີ່ຕັ້ງບ້ານ ແລະ ເຮືອນ

ລັກສະນະບ້ານເຮືອນຂອງເຂົາເຈົ້າໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຊົນເຜົ່າ ທີ່ ມັກຕັ້ງບ້ານຢູ່ເຂດທີ່ມີຄວາມສູງແຕ່ 1.000–1.500 ແມັດ ເໝືອນລະດັບນ້ຳທະເລ. ເຮືອນຂອງຊົນເຜົ່າ ທີ່ ຈະເປັນລັກສະນະເຮືອນຕິດດິນ, ອ້ອມຮອບເຮືອນເຂົາເຈົ້າມັກເຮັດສວນເພື່ອປູກພືດຜັກ ແລະ ລ້ຽງສັດສຳລັບໃຊ້ເປັນອາຫານ ແລະ ຂາຍ.

ການຈັດແບ່ງຫ້ອງພາຍໃນເຮືອນອີງຕາມຈຳນວນສະມາຊິກຂອງຄອບຄົວ ແລະ ເຂົາເຈົ້າມັກຈະເອົາງ້າວ, ຫອກ, ດາບ ແລະ ເຄື່ອງມືໃນການຂ້າສັດປະດັບເອົ້ໄວ້ເທິງປະຕູເຮືອນ

ພາບໂດຍ: ກິມຊິນເຜົ່າ

ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ

ການນຸ່ງຖືຂອງຊົນເຜົ່ານີ້ ຜູ້ຊາຍມັກນຸ່ງໂສ້ງສີດຳ, ມຸ່ຍ ຫຼື ສີມົ້ນ, ແຖຜົມ, ຈົ່ງໄວ້ຍາວຄ່າສອກແລ້ວ ເປຍໃສ່ໝວກ.

ສ່ວນແມ່ຍິງມັກນຸ່ງສົ້ງສີດຳຍາວຮອດຕີນ, ເສື້ອຍາວຕິດກະດຸມທາງຂ້າງ ແລະ ເອົາຜ້າຄຽນຫົວ.

ພາບໂດຍ: ອິນເຕີເນັດ

ພາບໂດຍ: ກິມຊິນເຜົ່າ

ພາບຖ່າຍໂດຍ: ອິນເຕີເນັດ

ອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມ

ຊົນເຜົ່າ ທີ່ ແມ່ນນິຍົມກິນອາຫານທີ່ລົດຊາດຈາງ ແລະ ອາຫານທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າເຮັດກິນໃນແຕ່ລະວັນນັ້ນຈະກິນອາຫານປະເພດ: ແກງໄກ່, ແກງໝູ, ຂົ້ວຜັກ, ແຈ່ວນໍ້າປາ, ລາບຊີ້ນໝູ, ປີ້ງປາ ແລະກິນນໍ້າດິບ, ເຫຼົ່າ ໃນເວລາທີ່ມີງານໃນບ້ານ.

ພາບໂດຍ: ກິມຊົນເຜົ່າ

ຄວາມເຊື່ອຖື

ຊົນເຜົ່າ ທີ່ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະໄດ້ອົບພະຍົບ ແລະ ເຄື່ອນຍ້າຍ ມາຢູ່ລາວເຮົາໄດ້ດົນນານກໍຕາມແຕ່ເຂົາເຈົ້າຍັງຮັກສາຮີດຄອງປະເພນີ, ຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ວັດທະນະທຳທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງຕົນເອງໄວ້ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ. ຊົນເຜົ່າ ທີ່ ເຊື່ອຜີ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຜີພໍ່ແມ່, ຜີບັນພະບູລຸດທີ່ລ່ວງລັບໄປແລ້ວກໍຈະມີການເຮັດຮ້ານບູຊາໄວ້ໃນເຮືອນນອກຈາກນີ້, ຍັງມີຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ຮັບອິດທິພົນຂອງສາສະໜາເຄົາລົບອີກ.

ງານບຸນ

ໃນຮອບວຽນປີໜຶ່ງໆຊົນເຜົ່າ ທີ່ ຈະມີການຈັດງານບຸນ ແລະ ພິທີກຳຫຼາຍຄັ້ງ, ແຕ່ບຸນທີ່ສຳຄັນໄດ້ແກ່ບຸນປີໃໝ່ (ບຸນກິນຈຽງ) ຄື: ບຸນກິນຈຽງໃຫຍ່ ຈັດຂຶ້ນໃນກຳມິດ 5 ວັນ ແລະ ບຸນກິນຈຽງນ້ອຍ ແມ່ນການກິນເຂົ້າຢູ່ປ່າ ຫຼື ປ່າຊ້າ ຊຶ່ງໄດ້ມີການກະກຽມອາຫານການກິນພ້ອມຍາດຕິພັນ້ອງພາກັນໄປກິນຢູ່ບ່ອນຊຸມຝັງສົບຂອງພໍ່, ແມ່, ພັນ້ອງຂອງຕົນ ແລະ ເຮັດຮີດຄອງດ້ວຍການຂ້າໝູເພື່ອລ້ຽງຜີ.

ເຄື່ອງດົນຕີ ແລະ ສິລະປະຟ້າມື້ອງ

ຊົນເຜົ່າ ທີ່ ຈະມີເຄື່ອງດົນຕີ ຟ້າມື້ອງປະຈຳເຜົ່າຂອງຕົນເອງ ແມ່ນ: ແຊ່ງ, ກອງ, ປີ ແລະ ກຳມິບົດກອນລຳ, ກອນຂັບ, ກອນ ຜະຫຍາ ແລະອື່ນໆ. ເຊິ່ງວ່າສິ່ງທີ່ກ່າວມານັ້ນແມ່ນເຂົາເຈົ້າຈະຮ້ອງ, ຈະເສບໃນເວລາທີ່ມີງານບຸນປະຈຳເຜົ່າ, ງານແຕ່ງດອງ ແລະ ອື່ນໆ.

ພາສາປາກເວົ້າ

ຊົນເຜົ່າ “ຫໍ້” ມີພາສາປາກເວົ້າທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງຕົນເອງ ຊຶ່ງພາສານີ້ຈັດຢູ່ໃນໝວດພາສາຈີນ- ຕິເບດ, ສາຂາຫານ-ຫໍ້

ຄັດຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ

ການສົມທຽບ

ພາສາ ລາວ ກັບ ພາສາ ຫໍ້

ລຳດັບ	ພາສາ ລາວ	ພາສາ ຫໍ້
01	ສະບາຍດີ	ບິເຣົາ
02	ໂຊກດີ	ໂຕ້ຈຽນ
03	ຂອບໃຈ	ເຊງກາ
04	ຂໍໂທດ	ຕຸຍວູຊີ
05	ເຈົ້າຊື່ຫຍັງ?	ມີຈິ່ງ?
06	ເຮັດຫຍັງຢູ່?	ຢືຈູຍາງແລ?
07	ກິນເຂົ້າແລ້ວບໍ່?	ຊີຟາງແລ?
08	ລາກອນ	ໄຈຈຽນ
09	ພົບກັນໃໝ່	ຊາເຈົ້າຕຽງ
10	ບໍ່ເປັນຫຍັງ	ອີຢາງພູຜາ

ຂໍ້ມູນໂດຍ: ແນວລາວສ້າງຊາດ ແຂວງ ຜົ້ງສາລີ